

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението в детската градина и началното училище по физическо възпитание и спорт)

от доц. Георги Владимиров Игнатов, доктор
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове“

ТЕМА: „Изследване ефективността на усъвършенствана програма за обучение и тренировка по ориентиране при студенти от ТУ – София, филиал – Пловдив“

Автор на дисертационния труд: Даниел Владимиров – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Спортни игри и планински спортове“ към Департамент по спорт при СУ „Св. Климент Охридски“

Научен ръководител: доц. Антон Хиджов, доктор

Както споменава авторът в увода си „Зародило се като спорт в края на миналия век в Норвегия, спортното ориентиране се развива с бързи темпове през годините, за да се превърне във вълнуваща и обичана спортна дисциплина, практикувана от милиони хора по света“. Някои от разновидностите му като ски и коло ориентиране, вероятно скоро ще бъдат включени в програмата на Олимпийските игри. Развитието и усъвършенстването на ориентирането има голям потенциал при работата със студенти във висшите училища (ВУ), което се явява и основополагащ фактор при развитието на ориентирането в световен мащаб.

Всичко свързано с усъвършенстването процеса на подготовка на студенти по ориентиране и повишаването на професионалната компетентност на спортнопедагогическите кадри работещи в сферата на спорта ориентиране заслужава уважение и огромен изследователски интерес. Такава е и моята гледна точка от която ще анализирам и оценявам идеите и резултатите в предложения труд.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 168 стандартни страници, разделени на увод, три основни глави, изводи и препоръки, оформени като четвърта глава, литература и приложения. Онагледяването е осъществено чрез 67 фигури, 26 таблици и 6 приложения. Използваната литература съдържа общо 100 източника, от които 69 на кирилица (от които 4 документални източника), 26 на латиница и 5 интернет сайта.

Първа глава е в обем от 38 страници и се състои от девет подглави. В първа подглава, авторът ни запознава обстойно с физическото възпитание и спорта във висшите училища и по-конкретно с физическото възпитание и здравословното състояние на студентите, целта и задачите на физическото възпитание във висшите училища, формите на организация на учебния процес и структурата на учебната програма по физическо възпитание и спорт. Във втора подглава е направена обстойна характеристика на ориентирането. В трета и четвърта подглави докторантът прави историческа справка на развитието на ориентирането в света и в България. В следващата пета подглава авторът прави сполучлива характеристика на действията на състезателите по време на състезание по ориентиране. В шеста и седма подглави сме запознати съответно с придвижването в ориентирането и понятието резервна зона в ориентирането. В осма подглава е представена постановка на проблема, а в девета подглава е представена според изискванията за написване на подобен род научни трудове – работната хипотеза.

Във втора глава „Цел, задачи, организация и методика на изследването”, в обем от 29 страници в своята логична последователност, са представени целта и произтичащите седем основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторанта. Представени са обекта, предмета и субекта на изследването. Най-общо положителните моменти за написаното в тази глава се отнасят до ясно изградената методологическа постановка на изследването, подходящата и многостранна методика на изследване, както и точно описаният контингент на изследването.

Много добро впечатление в тази глава прави последователността в която е представена организацията и реализацията на експеримента и точно подбраните и описани подробно тестове за контрол и оценка на постигнатите резултати. Докторанта решава поставените задачи за постигане на набелязаната цел на изследването, чрез добре подбрана методологическа база и използваните технически средства и методи за събиране на емпиричните данни.

В края на втора глава е представена усъвършенстваната програма за провеждане на спортно усъвършенстване по ориентиране.

Трета глава, „Резултати от изследването и анализ“ е разработена на много добро научно ниво. Най-съществената част от дисертацията, която е в обем от 61 страници е посветена изцяло на анализа на получените резултати. Анализират се

резултатите от анкетното проучване със студентите от контролната (КГ) и експерименталната (ЕГ) групи. От получените резултати е видно, че всички участници оценяват положително участието си в експеримента. Участниците в ЕГ категорично заявяват, че в следствие на тяхното участие в педагогическия експеримент, умението им за четене на карта и движение по местност с карта, значително се е подобрило. В следствие на участие в експеримента на студентите от ЕГ прираста на подобрение на физическата и технико-тактическата им подготвеност е по-голям, в сравнение с този на КГ, което се дължи на използваната усъвършенствана програма за провеждане на спортно усъвършенстване по ориентиране.

В трета глава е представен вариационен и сравнителен анализ на резултатите от изследването с експерименталната и контролната групи, съставени от по 15 студента. На базата на статистическата обработка е извършено акуратно тълкуване на обективните показатели от проведените тестирания.

Съществен принос за практиката е представения корелационен анализ на резултатите и онагледените зависимости между тестове от №1 до №6. В корелационните матрици на ЕГ и КГ са представени всички значими интеркорелационни връзки, като прави впечатление, че за ЕГ те са 22, а за КГ са 13. Много сполучливо е разкрита и факторната структура на изследваните показатели. Резултатите от проведените тестирания недвусмислено показват, че използваната усъвършенствана програма в годишния цикъл повишава ефективността на тренировъчната работа в експерименталната група.

Трета глава от дисертацията респектира най-вече с компетентно направения анализ на получените резултати от различните по характер експериментални проверки на използваната усъвършенствана програма за провеждане на спортно усъвършенстване по ориентиране, даващи ясна представа за високите изисквания към подготовката на студентите по ориентиране и многостранният характер на тяхната дейност.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в тази част на дисертацията ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Създадена и апробирана е усъвършенствана програма за провеждане на спортно усъвършенстване по ориентиране.
2. Изградена е корелационно-факторна структура на техническата подготовка, която показва наличието на 22 значими интеркорелационни връзки.

3. Изведени са четири основни фактора във факторната структура при ЕГ: „Резервна зона в ориентирането и физическа подготовка“, „Измерване на разстояние и азимут на местността“, „Четене на карта и ефективност на резерваната зона“ и „Окомерно определяне на разстояние по карта“, които са в основата на техниката на ориентиране и физическата подготовка.

4. Доказано е, че състезателите с по-ниска спортна квалификация имат огромни резерви за намаляване на резервната зона, както чрез повишаване на технико-тактическата им подготовка, така и с подобряване на беговата подготовка.

Приносите на дисертационния труд имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на ориентирането и по-конкретно в обучението и тренировъчния процес по ориентиране със студенти.

Друга много силна страна на изследването е практическата приложимост на предложената усъвършенствана програма, в която съм убеден, че ще има още по-голяма бъдеща реализация.

В глава четвърта „Изводи и препоръки“, същите кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираната научна хипотеза.

Докторантът има три публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията. Корижирани са повечето направени забележки на вътрешната защита. С автора нямаме общи публикации. Всички изисквания по Закона за развитие на академичния състав в Р. България и нормативните документи в СУ „Св. Климент Охридски“ са спазени.

В **заключение** ще отбележа, че Даниел Владимиров е уважаван преподавател и треньор на представителния студентски отбор по ориентиране на ТУ – София, филиал Пловдив и като такъв допринася много за развитието на студентското ориентиране в Република България. Личните ми положителни оценки за Даниел Владимиров като научен работник се допълват и от ски-инструкторската му дейност. Тези позиции позволяват на докторантът да разполага с подробна информация и цялостен поглед върху състоянието на ориентирането, вкл. планирането, управлението и контрола на спортната подготовка и възможност за пряко участие в организационно-управленските процеси. Всичко това е дало възможност на докторантът да направи изследвания с такъв задълбочен характер в областта на ориентирането.

Въз основа на гореизложеното и отчитайки личностните качества на авторът считам, че дисертационният труд на тема: „Изследване ефективността на усъвършенствана програма за обучение и тренировка по ориентиране при студенти от ТУ – София, филиал – Пловдив” е разработен на необходимото научно ниво и е с висока теоретична и приложна стойност. Направеният задълбочен анализ на показателите, определящи успеха в практикуването на ориентиране, проведенният експеримент и получените в него резултати, обогатяващи теорията и методиката при подготовката на студенти занимаващи се с ориентиране, не на последно място актуалността на избора за изследване проблем ми дават основание да предложа на уважаемите членове на научното жури при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ да присъдят на **Даниел Валентинов Владимиров** образователната и научна степен „доктор“.

29. 04. 2019 г.

Рецензент:

/доц. д-р Георги Игнатов/